

Persoonallisuuksien sakramentti

Sakramentti on kristillisen kirkon pyhä toimitus. Sakramentit (lat. sacramentum, kr. mysterion). Eri kristillisillä kirkoilla on erilaisia sakramentin määritelmiä ja eri määrä sakramenteja. Katolisessa ja ortodoksisessa kirkossa on seitsemän sakramenttia. Luterilaisessa kirkossa sakramenteiksi ovat jääneet vain ne toimitukset, jotka Jeesus on asettanut. Kristus itse on niissä läsnä ja jakaa armoaan näkyvien aineiden välityksellä. Sakramentin käsitettä ja sanaa ei löydy Raamatusta, mutta itse asia on Jumalan sanan keskeisimpiä aiheita.

Sakramentit ovat Jumalan armon ja rakkauden näkyviä merkkejä, joiden kautta hän pelastaa kadotuksesta, tekee ihmisen hengellisesti eläväksi, puhdistaa hänet synnistä. Kirkko toimittaa sakramenteja Jumalan tahdosta.

Pyhä Henki tekee pelastavaa työtään seurakunnassa sanan ja sakramenttien välityksellä. Sen vuoksi Jumalan sana ja sakramenteja sanotaan armonvälineiksi. Luterilaisen ajattelun mukaan Jumala on läsnä kastevedessä sekä ehtoollisen leivässä ja viinissä. Raamatun sanan sekä kasteen ja ehtoollisen sakramenttien kautta Jumala synnyttää ja vahvistaa ihmisen uskoa.

Miten vedellä voi olla näin suuri vaikutus? Vastaus:

Ei sitä vaikutakaan vesi, vaan veteen liittyvä ja vedessä oleva Jumalan sana sekä Jumalan sanaan luottava usko. Ilman Jumalan sanaa vesi ei ole mikään kaste, vaan pelkkää vettä. Jumalan sanaan liittyessään se kuitenkin on kaste, armoa tulviva elämän vesi ja "uudestisyntymisen pesu Pyhässä Hengessä", niin kuin pyhä Paavali lausuu kirjeessään Titukselle, sen kolmannessa luvussa: "Hän pelasti meidät laupeutensa mukaan uudestisyntymisen pesun ja Pyhän Hengen uudistuksen kautta, jonka Hengen hän runsaasti vuodatti meihin meidän Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen kautta, että me vanhurskautettuina hänen armonsa kautta tulisimme iankaikkisen elämän perillisiksi toivon mukaan. Tämä sana on varma."

Lutherin mukaan uudestisyntyminen tapahtuu kasteessa, kuten katekismus kertoo. Lutherin työtoveri ja ystävä Philipp Melanchthon laati Augsburgin tunnustuksen tekstin noudatellen uskonpuhdistajan näkemyksiä, mutta hän korjaili tunnustustekstiä jokaisen uuden painoksen yhteydessä näiltä osin. 26 vuotta tunnustuksen ensimmäisen painoksen jälkeen hänen julkaisuissaan kasteen vaikuttavuus oli hävinnyt. Kaste oli muuttunut armonvälineestä armon lupaukseksi. Kasteessa Jumala antaa vain lupauksen myöhemmin saatavasta armosta.

Lestadiolaisuus on kasteen osalta lähempänä tätä Melanchthonin myöhempiä ajattelua, kuin luterilaista käsitystä.

Melanchthon pitää myös yksityistä henkilökohtaisesti annettua jatkuvaa synninpäästöä välttämättömänä henkilökohtaisen uskonvarmuuden vuoksi.

Esikoislestadiolaisuudessa on saarnattu vuosikymmeniä siten, että vain Pyhän Hengen saaneen ihmisen kautta ääneen julistettuna henkilökohtaisen synninpäästön kautta voidaan välittää elävä usko eteenpäin seuraavalle. Tätä Laestadius ei kuitenkaan kerro tapahtuneen kuuluisassa Lapin Marian kohtaamisessa 1844. Tämä ajattelu pakottaa muuttamaan Katekismuksen kasteopetuksen vapaakirkkojen

baptistisen kastekäsityksen suuntaiseksi. Paljon tietysti vaikuttaa Laestadiuksen sekavat saarnat kasteen suhteen, joissa hän näyttää tutkijoidenkin mukaan vapaasti nappaavaan Lutherilta ajatteluunsa sopivia pätkiä.

Syntyy "persoonallisuuksien sakramentti", jossa on sana, henki ja henkilö.

Kasteen sakramentissa vesi ja Jumalan sana yhdistyvät.

Pyhä Paavali lausuu Roomalaiskirjeen kuudennessa luvussa: "Me olemme Kristuksen kanssa haudatut kasteen kautta kuolemaan, että niinkuin Kristus herätettiin kuolleista Isän kirkkauden kautta, samoin pitää meidänkin uudessa elämässä vaeltaman."

Persoonallisuuksien sakramenttia puolustavien on pakko torjua kasteen pelastava vaikutus, muutoin logiikka alkaa horjumaan. Tämä taas aiheuttaa sen, että kaikki se, mihin uskoo, alkaa horjumaan. Toisin sanoen väärät perustukset alkavat horjumaan.

Kastekysymystä poikkeuksellisen paljon tutkinut Matti Väisänen toteaa:

"Pääsyynä uudestisyntymisen siirtymiseen kasteesta myöhemmin tapahtuvaan uskon murrukseen on tietenkin ollut kirkkomme hengellinen tila. Seurakunnan jäsenyyteen kasteessa otetuista on valtaosa luopunut uskosta tai sitten uskonelämä on raamatullisen opetuksen laiminlyönnin seurauksena näivettynyt heissä heti alkuunsa. Kun omakohtaiseen uskoon tuleminen kokemus sitten myöhemmin ollut voimakas, on helposti syntynyt käsitys: nyt vasta uudestisyntynyt ja tulit Jumalan valtakuntaan"

Näin myös minä ajattelin, aikanaan. Katekismuksen kaikki asiat johdatellaan Raamatun sanasta. Katekismuksen oppilaana pitäydyn kastekäsityksessä, jota se opettaa. Tämän takia minusta saa esittää mielipiteen, etten ole lestadiolainen tai esikoislestadiolainen, vaikka "sydämeni sykkiikin myös esikoislestadiolaisuudelle"

T. Ihalainen 22.4.2018